

Minnesanteckningar från släkemöte, Ihre kvarn, 18/11 2015

Karin Fager hälsar välkommen och presenterade dagordningens punkter. Påminde också om Gotlands Vattendialog den 26 november, sista anmälningssdag i dag. Nästa möte, den 16 december, ska vara framåtsyftande, hur kan engagemang och deltagande från andra, t.ex. turistnäringen, utvecklas?

Återkoppling

Blanketter: Bra att den nya redovisningsblanketten har använts. Fortfarande finns förbättringar att göra med att blanketter är ofullständigt eller felaktigt ifyllda. Det skapar problem både för sökande och Länsstyrelsen.

Nytt 2016:

- HaV har meddelat att Länsstyrelsen får ta fram egna blanketter som ska vara enklare att fylla i. Förhoppningsvis är de klara i december för användning till nästa ansökningstillfälle senast den 15 januari. Observera att då måste dessa blanketter användas och vara korrekt ifyllda för Länsstyrelsen ska behandla ansökan. Det innebär både en förenkling och en skärpning!
- Projekt kan pågå längre tid än tre år, åtminstone till 2018 och kanske även 2019. Det senare efter det att Länsstyrelsen först har kontrollerat detta med HaV.

Clas-Göran Appelqvist påpekade att det är oroande med kortsiktiga lösningar, även om de är tre eller fyra år, då problemet med övergödning kräver långsiktiga lösningar.

I fortsättningen

Karin förklarade att nästa möte är det sista som Länsstyrelsen ordnar i den form som nu pågår. De genomförda mötena har varit mycket trevliga och givande men i framtiden bör de olika projekten driva eget nätverk efter eget val (tex bilda en förening eller gå med i Havsmiljöföreningen). Länsstyrelsen kommer gärna om vi bjuds in.

Annat på gång

Karin redogjorde för HaVs syn på Gotland: det största territoriet i Östersjön och åtgärder är viktiga. Det gotländska ideella engagemanget framhölls. Släkeskörd med LOVA är unikt för Gotland och uppmärksammat.

En diskussion utbröt om Blå näringar, där det hävdades att det inte fanns några Blå näringar på Gotland, att fiske, vattenbruk, fisketurism etc var så små att de inte kunde ses som blå näringar. Rolf Gydemo motsade detta dels med uppgifter om fiskets, vattenbrukets/kräftodlingens och fisketurismens omfattning, dels med påpekandet av den potential som finns för utveckling av Blå näringar på Gotland, inte minst som en del i diversifierade lantbruksföretag. Resurserna finns men det nyttjas inte i den utsträckning det finns potential för.

Rolf kommenterade också diskussionen kring finansiering och krångel att söka med att redogöra för en modell som tillämpas i Skottland. Det finns en organisation som man går till med sin idé. Om de bedömer att den kan få stöd, skriver de ansökan, sköter all administration och ger den som söker möjlighet att helt ägna sig åt att genomföra projektet. Organisationen lägger på en mindre summa för att täcka sina kostnader. Denna modell skulle kunna användas vilket skulle underlätta för projekten. Havsmiljöföreningen eller Blått centrum kan vara en tänkbar sådan organisation.

Karin informerade om planerna att bilda ett Blått Centrum, där Uppsala Universitet, Campus Gotland, Länsstyrelsen och Region Gotland ska samarbeta. Blått Centrum ska vara en kunskapsnod, mötesplats och byggas upp som en resurs till att omhänderta goda idéer och kunna söka stora EU-medel som kommer Gotland till gagn.

Mötet påtalade vikten om att fortsätta titta på omhändertagandet av resursen släke och hur kadmium ska hanteras. LOVA-medlen kan inte användas för att nyttja släken. En synpunkt som kom fram att det vore mer effektivt att staten/offentliga aktörer skulle satsa mer medel och genomföra storskaligare åtgärder. Länsstyrelsen kan aldrig bedriva forskning, men uppmärksammar frågan och håller kontakt med SLU och KTH för att de ska ta sig an denna problematik. Det finns intresse från deras sida. Länsstyrelsen avser att fortsätta provtagningsarbete och analyser vid sidan av LOVA inom vårt övriga havsmiljöarbete.

Ulf Smedberg påpekade att insamling av släke vintertid är effektivare, dels då det ofta är stora påslag vid oväder, dels är marken ofta hårdare/frusen vilket ger mindre körskador. Karin sa att det nu finns möjlighet att göra detta inom LOVA under förutsättning av man söker fleråriga projekt.

Miljökrav – Kostnadseffektivitet.

Under denna dagordningspunkt diskuterades huruvida det är lämplig att införa ett villkor om miljökrav på de maskiner som används vid släkeborttagning/strandrensning. LOVA beaktar endast kostnadseffektivitet, dvs mest skörd av släke (närsalter) per krona som gäller. Det ger också en miljöeffektivitet.

I diskussionen togs upp att en faktor är miljövänlig körning, dvs att inte orsaka markskador. Problemet löser sig till dels själv, om entreprenören orsakar skador, är projekten mindre benägna att anlita den igen. Miljökrav skapar problem på flera håll, såväl för Länsstyrelsen att definiera vilka miljökrav som ska gälla, som för projekten att nå kostnadseffektivitet; Ju fler krav desto mindre effekt. Som framfördes av deltagarna är miljövänlighet till stor del sunt förnuft. Enskilda föreningar kan ställa krav på tex skonsam körning, att grävmaskin ska användas i stället för traktor mm. Det finns redan krav på miljövänliga oljor etc, särskilt vid arbete i vatten, tex i skogsbruket. Någon certifiering för denna typ av verksamhet finns inte idag, är kostsam att ta fram och försenar åtgärdsarbetet.

Mötet konstaterade att

- befintliga maskiner är bra
- krav ger en negativ effekt på upptagen mängd
- krav gör att färre kan medverka
- krav ger svårigheter för mindre föreningar
- det finns redan ökade miljökrav och höjd miljöstandard för entreprenadmaskiner och traktorer
- en certifiering av maskiner är ett för stort krav

Slutsats: Inga miljökrav/miljövillkor kommer att införas som villkor.

Befintliga villkor i LOVA

Karin delade ut villkoren med såväl villkor enligt LOVA-regelverket, dvs fastlagda (röd text), som sådana villkor Länsstyrelsen tidigare ställt upp (svart text). Tyvärr glömde vi att samla in de formulär ni fyllt i och ber er därför att ta med dem till nästa möte så att vi får med alla synpunkter. De synpunkter som antecknades var:

- man kan ange det område man kommer att arbeta inom, tex Fårö, nord-västra Gotlands vattenråd, medan de specifika stränderna redovisas i rapporten
- att anmäla innan skörd är otympligt och kräver en administratör
- länsstyrelsens inspektioner har heller inte fungerat bra
- ingen kostnadsbegränsning för maskinhyra – det viktigaste är kostnadseffektiviteten, ton per krona
- föreslogs att kontroll kunde ske som vid avverkning, oberoende inmätning av släkehög
- begränsningen till 80 timmar för skörd – bättre med timmar i förhållande till projektets/anslagets storlek
- spridning av släke 40 timmar – istället sätta tiden relation till skördad mängd
- fotodokumentation 1 gång på vedertagna släketäkter, 2 gånger (före-efter) på nya skördeplatser
- analyser av släke: Hg har utgått, provtagning ska ske ideellt

Länsstyrelsen ska nu titta på detta och se över villkoren inför nästa LOVA omgång.

Nästa Möte 16 december på Länsstyrelsen kl 16.30

- Hitta former för medfinansiering
- Hur engagerar vi turismnäringen till medfinansiering?
- Avslutning

Mötet uppdrog åt Claes-Göran att finna en representant för turismnäringen.

Antecknat av

Rolf Gydemo